

LA CAMPANA CATALANA

DONARÀ UN TOCH CADA DIMECRES
Y EXTRAORDINARIAMENT SEMPRE QUE CONVINGUI

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
RAMBLA DEL MITJ, NÚMERO 26, BOTIGA — BARCELONA
La correspondencia administrativa a n'en BIELET CANTIJOCH

Aquest número val 10 centims per tot Espanya
Després d'un més de sa publicació, 20 centims

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
ALS NÚMEROS ORDINARIS

Barcelona	1'50 trimestre	4'00 mitj any	8'00 un any
Espanya	2'00 id.	10'00 id.	20'00 id.
Extranger	5'00 id.	10'00 id.	20'00 id.

UNA TEMERITAT

—Vaja Toni, retira aquest enginy y ja ningú se'n recordará del terrorisme, y, si de passada et retiras tú y tot, tothom content.

(Dib. d'APA.)

LA TRAGEDIA DE L'EMIGRACIÓ

Pobres se'n van... Pobres els tornen!

(Dib. de S. LLOBET.)

PRECOCITATS

—Vens, a las escuelas novas hi haurà nens y nenas tots plegats.
—Donchs, no sé perquè, m'sembla, mà, que no s'farán tantas campanas.
(Dib. de CAPUZ.)

COMIAT

Velshi-aquí que quasi bé comensém y ja m' veig en el cas, pera mi dolorosíssim, de tenirme de despedir dels benivolguts lectors de La Campana Catalana.

No és la falta d'èxit lo que m'obliga a pendre aquesta resolució: molt més gros que 'l que m'esperava y que 'l que m' mereixo és el que m'ha dispensat el públich català. Pochs periódichs, com aquest, han comensat baix tan bons auspiciis.

Peró 'ls metges s'han interposat, aquesta vegada en el meu camí a l'observar símptomas de reproducció de una dolencia que setze mesos enrra m' tingué molt apurat, y que ara la fatiga, el surmenage sens dubte, han fet reviscolar com una nova amonassa.

Ells m'han imposat per tal motiu una temporada, que jo espero y ells m'asseguran, no será llarga, de descans intelectual. «No és convenient —m'han dit— posar tota l'ànima en lo que s'escriu.» Y com jo no sé escriure d'altra manera sinó posantmhi tot jo, no he pogut trobar ab els doctors una cómoda avinensa, y no m' queda de moment més remey que doblegarme a

las sevas ordres, cedint als prechs de sers volguts (familia y amichs carinyosos), que tant s'interessen per mi, com que forman part de la meva propia vida.

Peró l'apartament, sisquera tingui de ser transitori y breu, m'obliga a expressar el meu reconeixement, als constants lectors d'aquest senmanari que tantas provas me tenen donadas de la seva consideració.

A tots ells no 'ls dich «adeu», sinó «à reveure».

J. ROCA Y ROCA.

IMPORTANT

LIQUIDACIÓ

L'administració de La Publicidad queda encarregada de practicar la liquidació dels comptes pendants. Als subscriptors que tinguin quantitats avensadas se 'ls retornará la part que 'ls correspongui, mitjansant la presentació dels corresponents rebuts. Se 'ls dona tres mesos de temps pera produir la reclamació.

Igualment la mateixa administració s'entendrà ab els corresponents pera fer efectiu l'import de las remesas fetas y no liquidadas.

CRONICA

LA CENDROSA

Si voleu mal a algú, sols una cosa hauréu de desitjarli, y és que, essent espanyol, tingui aficions periodísticas y las practiqui. Per poch que 's presti a realisar el vostre desitj, estigüene segurs, un día ó altre 'l veuréu engarjolat.

Las causas d'impremta cauhen a Espanya com pluja menuda. A cada moment hi som: denuncia per aquí, empressonament per allà, condemna per tot arreu... y qui gemega ja ha rebut. No sembla sinó que aquí no 's puguin cometre altres delictes que 'ls que provenen de sucra la ploma en el tinter y ferla córrer sobre las quartillas. Els delictes de sanch no componen res comparats ab els delictes de tinta. ¡Y qué negres son aquests últims!...

Totas las disposicions que 's dictan en forma més ó menos legal, tendeixen a lo mateix: a sembrar de trenca-colls el camí de la premsa. Quan vejeu que 'l govern projecta una ley especial d'ordre públich, ó contra 'ls explosius, ó sobre 'l terrorisme, bé podeu dir, sens temor d'equivocarvos: — Ja sabem qui rebrá: la premsa.

Y és natural. La premsa és el mirall que reflecta la lletjesa dels governants; y a n'aquests, al veures tan lletjos, no se 'ls acut altre recurs que trencarlo, sense recordarse de l'adagi castellà que pera aquests casos diu: «arrojar la cara importa...»

Tal s'han anat posant las cosas que 'ls mateixos que tan varen abogar per l'establiment de la ley de jurisdiccions, avuy demanan la seva derogació al veure que han estat exposats a pèndrehi mal. Figúrinse si tindrà punxas aqueixa castanya ab pallofa, que no pot tocarse ni portant els guants de la complicitat ab els governs.

Peró no és aixó encara lo pitjor, sinó la situació poch considerada en que 's coloca 'l públich.

El públich no 's cansa de demanar a la premsa, que sigui valenta, que dongui als seus escrits vibració y energia. — Aquests periódichs no 's poden llegir d'igualits y sossos!... — diuen els lectors, y acaban per abandonarlos.

¡Ah, lectors estimats! Quant ens admiraríau si poguessiu presenciar els portentosos equilibris que 'ns veyem obligats a fer en obsequi vostre!

No componen res els que realisava 'l famós Blondin, en la maroma, quan atravessava las cataratas del Niágara, sense balanci, tapat d'ulls, ficat dintre d'un sach y ab un home carregat sobre las espatllas. A lo menos ell sabia hont posava 'ls peus, que lo que és els periódichs no ho sabem pas may. La maroma d'en Blondin era sólida y estava fermament estacada; la nostra és débil, trencadissa, y a lo millor una má enemiga ens la talla, y ja 'ns tenen giravoltant per l'abisme, fins anar a deixar els ossos sobre 'l catre d'una celda carcelaria.

Y en Blondin contava ab un públich numeros que admirava y aplaudia entusiasmats els seus equilibris. En cambi, ab tot y tenir els nostres incomparablement més mérit que 'ls seus, el públich no 'ls sab apreciar, y els atribueix a covardia.

L'altre día m'ho de a un benivolgut confrare que ha envellit en l'exercici del periodisme:

—Cregueu que, fins a mi que soch calvo, al pensar en lo que se 'ns espera, se m'posan els cabells de punta.

P. DEL O.

UN EXEMPLE

Contrastan con la llum y la sombra la manera com entenen la religió els católichs espanyols y la manera com l'entenen els católichs de l'altra banda de l'Atlàntich. Bé ha de ser la mateixa en la seva essencia la religió aquí y allà; però, posadas en parangó, semblan dos cosas distintas per no dir contraposadas.

Llegéixinse, sinó, els següents párrafos d'una carta ab que 'ns ha favoregut nostre bon amich en Josep Aixelá de l'Habana.

«Els que viuen a Espanya y no han suferit las emociones sociales del Nort d'América no poden entendre, conscientment, l'infinita distancia que separa l'absoluta sinceritat d'una elecció espiritual, de l'hipócrita, rutinaria y impositiva, que són las característics entre 'ls católichs yankees—que al fi lliberalisarán a Roma—y els católichs espanyols, que ho són per ostentació, conveniencia, exhibició y mil causas més entre las que menos s'hi compta 'l verdader sentiment espiritual.

«Si las conversas privadas poguessin ferse públicas, li diria que 'l bisbe monsenyor Broderick, dinant a taula ab ell, afirmava que la Fransa tenia rahó y per l'intransigencia de Roma no van acceptar un punt que donava la batalla en favor del Vaticà... però modificava una vellesa.

«Digui aixó a l'Il·lustríssim y «se vendrá abajo la valla». A Espanya tenim l'estúpida desgracia de que clero vol dir intransigencia, carlistada, ambició de classe, predomini polítich, ruindats y mesquinesas.

«Als Estats Units suposa tolerancia ilustrada, cultura sentimental, persuasió per l'exemple y hasta llimpessa, perquè no he conegut a cap ministre católich que no sigui aficionat a banyarse diariament mentres a casa n'hi há una nombrosa colecció que són desafectes a l'aigua.

«Als Estats Units se extén el catolicisme perquè s'infiltra per pura bondat, mentres a casa s'imposa a la trágala de tal manera que, mentres las estadísticas presentan a tot un poble com a creyent, s'observa en sa expressió vocal las

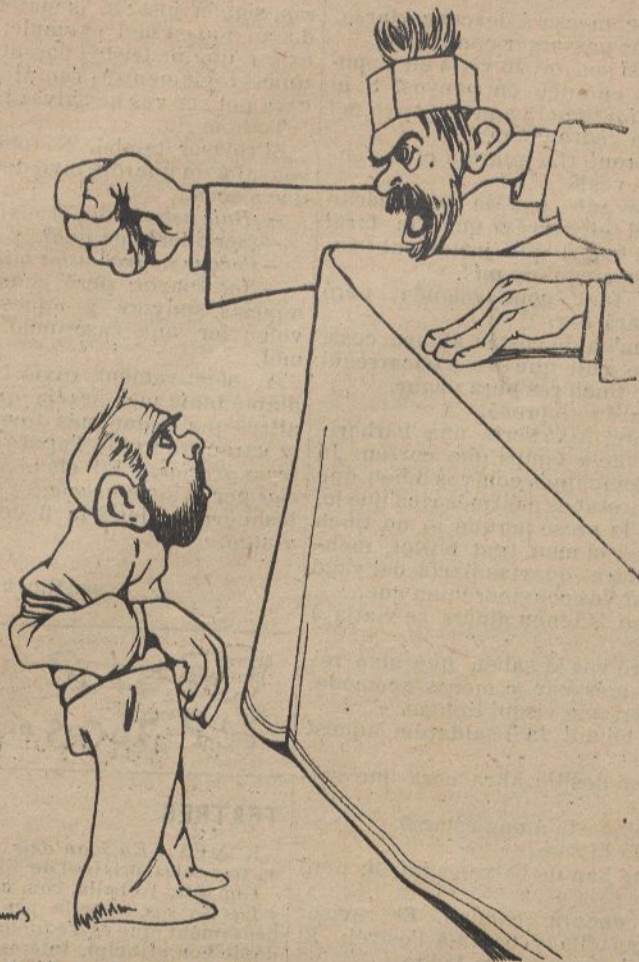
ENTRE MARIT Y MOLLA

El·la. — Semblan duas donas alegres.
Ell. — És que no deuen tenir sogra.

(Dib. de SMITH.)

AL JUTJAT

— Vosté ja és un reincident!

— No senyor. Jo no soch mes qu'un infelís lladremané.

(Dib. de FARRÍOLS.)

indecencias més irreverentes a lo sagrat. No s'han prosélits de real ordre. ¡No! Creix y ariela l'idea y sentiment per amor a un exemple fortificador.

«Hi ha col·legi de jesuïtes que té més deiebles protestants que catòlics. Y, no obstant, ni 'ls obligan a oír missa ni 'ls rebutjan en las classes. A lo primer tractan de que una persuasió causi una evolució en la voluntat y de motu-propio 's fassi la conversió. Y no 'ls rebutjan perquè las mensualitats són business is business, sense 'ls quals no hi há vida positiva.

«Als Estats Units, exceptuant Nova York, que és una ciutat indiferenta, cosmopolita y sui generis, és absolutament indispensable tenir una religió, sigui del color que sigui: sense una no pot estarhi ningú.

«Per aixó veurá que Morgan, el gran Morgan, abans d'entrar a l'oficina 's fica a la seva Iglesia a llegir uns párrafos de la Biblia, aquest llibre que serveix pera tot y pera tots y hasta 's presta a declarar-lo immoral si un s'hi enpenya; però aquestas manifestacions no traseixen a l'exterior ni tenen més alcans que las satisfaccions de l'esperit. Nostre gran J. M.ª Pereda, que va estar set anys sense anar al seu poble perquè no li havíen deixat portar un pendó, no té justificació a l'América.

«Veu l'immensitat de preocupacions y tonterías que existeix entre 'ls nostres de la crosta d'abaix y els yankees de la crosta de dalt?

«Donchs per aixó he volgut criticar l'absoluta negació de que 'l catolicisme fos incompatible ab la República, y la República necessita de tots, y tot lo que sigui excluir una classe és fer enemichs de la llibertat donant fermesa a la monarquia.

«Tenim aquí de governador a Mr. Ma-goon, que és una preciositat. ¿Que 'ls catòlics li fan una invitació? Allí va ell si enten que li convé. ¿Que 'ls presbiterians inauguran una Iglesia? Donchs vingi un distintiu y calantse un sobre-pellís entona també en el coro de las alabansas.

«Y, amigo, com que ara aquí fan la competencia altras religions, cada una procura llevarse la parroquia pels medis més afalagadors, y creguim que a Espanya faria falta aixó també, perquè

seria 'l millor desinfectant de l'oscurantisme, y lo que avuy dona tant de fum, allavors seria llum intensa com és en altres latituds.

«Aquí té, donchs, explicat com un lliberal y republicà pot esser defensor del catolicisme, y com un catòlich desitja de la prosperitat y puresa del seu ideal religiós demani pera Espanya unas quantas Iglesias d'altres temas.

«Es extrany aixó? Crech que no.» Diuen prou aquests párrafos ells sols pera que nosaltres tinguéssim necessitat d'afegirhi 'l més mínim comentari.

Unicament consignarém que 'ls hem reproduhit perquè creyém que vénen molt a tom en uns moments en que 's discuteix aquí ab tanta passió la qüestió del pressupost de cultura. Si 'ls catòlics dels Estats Units hi prenguessin part, no podríen fer coro ab els catòlics d'aquí, que tan cegament obeixen a las sugestions d'un purpurat y als interessos polítics de las taifas de l'intolerancia.

EL PRESSUPOST DE CULTURA

Fou aprovat en totas las sevas parts, en una llarga sessió comensá 'l divendres a la tarde y no terminá fins a la matinata del dissabte. Alguns regidors—pochs per fortuna—no tingueren reparo en canviar d'opinió, alegant que s'atenían a lo que pensavan els seus electors, prenent per tals al cardenal Cassanyas, que seria molt difícil saber si va votarlos. Però, en fi, catòlics són de l'antic sistema, y no ja sols com a particulars, sino com a regidors, no tenen més voluntat que la del seu rabadé espiritual.

El Sr. Layret pronunciá un notable discurs posant de relleu l'incorrecta conducta dels que en las sevas funcions de

representants del poble de Barcelona 's deixan dominar per aquesta mena de compromisos, y els hi feu notar que, a l'esperar del poder central la revocació de l'obra de l'Ajuntament, abdicavan de la seva qualitat d'autonomistas.

Fácilment se presúm la sort que li cabrá a un dels projectes més hermosos concebuts per l'actual Ajuntament barceloní. Els enemichs de la cultura apuraran tots els medis pera ferlo fracassar; vindrá la revocació de l'acort per part de l'arcalde, qui també s'ha posat a las ordres del cardenal; y, en últim terme, vindrá la desaprovació del Govern.

Peró aixis y tot s'haurán desllindat els camps, y, quan Barcelona sigui cridada a nomenar els seus representants, no dubtem un moment que imposará 'l predominio de las sevas ideas progressivas.

L'acort que era fruit d'una lleal y honrada transacció, será dirimit en última instancia en el camp candent de la lluita política.

Mala obra han fet a la causa solidaria els qui, en lloch de respectar la decisió de la majoria de la Corporació municipal, que a la fi és la llegítima representació de la ciutat, s'han posat al servey dels ultramontans y dels cacichs, ansiosos de recobrar dintre de Barcelona 'l seu perdit predominio.

Observa 'l corresponsal d'un estimat confrare que aquí a Espanya tots els ministeris tenen relacions ab representants de casas extranjeras, las quals proveeixen de tot als nostres burócratas. A despit de las disposiciones de la ley, fins el paper d'escriure que gastan els nostres diputats y senadors és extranger, y lo mateix succeeix a tots els ministeris.

«A qué és deguda aquesta manifestació especial del patriotisme?

Algú sospita que si 's dona preferencia als articles extrangers, és perquè sol ser més difícil saber el preu corrent dels mateixos.

Ja poden, donchs, dir, ab el personatge de la comedia:

—«Ahora lo comprendo todo.»

En Romanones, discutint l'altre día ab en Maura, va fer notar que en deu anys s'han aumentat en 300 milions els gastos del pressupost d'Espanya.

Fixinse bé en el temps: en deu anys justos y cabals. És a dir: desde 1898, la fetxa fatídica de la pérdida de las colonias, fins avuy.

Precisament quan per haver deixat de possehir aquell immens patrimoni, aconsellava 'l bon sentit un régimen reparador de regularitat y economías, continúan y s'acreixen els inveterats despilfarros. Se fa al revés de lo que 's faria en tota casa regularment administrada. Els governs oligárquics són aixis: com més flaca y esqualida és la vaca que tenen al seu poder, més sense pietat la munyeixen.

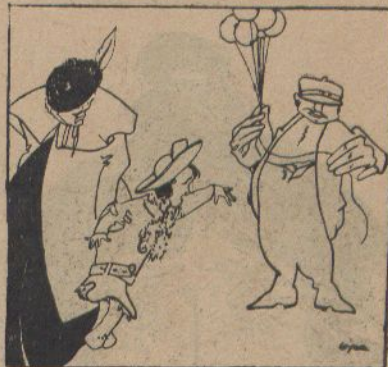
Desde que s'han tornat a obrir las Corts, las cosas continúan com sempre.

A pesar de que en Moret, cedint, segons se suposa, a elevadas indicacions, s'ha compromés a facilitar l'obra d'en Maura, la discussió del projecte d'Administració local marxa ab una lentitut desesperant pera l'Amo Toni, a qui, per altra part, s'atribueixen propòsits de tirar al dret qualsevol día. El fet és que, gracias al desconcert de las oposicions, la situació conservadora s'aguanta, acreditantse la veritat de l'antic adagi: «En terra de cegos el bori és rey.»

En el Senat s'ha donat l'última má a la ley contra 'l terrorisme, que no és mes que una nova rematxada a las disposiciones opressoras de la llibertat de imprenta. De manera que 'l terrorisme, que després del fallo Rull semblava haver-se acabat a Barcelona, pendrá una nova forma si arriba a ser ley definitiva 'l malaventurat projecte Maura, tan carregat d'amenassas y embutit d'arbitrarietats.

No és extrany que ab tot aixó se senti tan deprimet l'esperit públic. La Solidaritat catalana és qui deuria orientar a l'opinió, portant a cumpliment, lo més aviat possible, els acorts presos en la reunió de casa en Vallés y Ribot, sobre

A LA RAMBLA

—Mama, vull una bomba.

—¡Calla, desgraciad!

(Dib. de CAPUZ.)

tot el que 's refereix a la derogació de la Ley de jurisdiccions, que ja comensa a sumar entre 'ls seus enemichs als mateixos que la feren.

Una campanya en aquest sentit, seria quan menos altament confortadora, demostrant la rahó de ser y l'eficacia del moviment solidari.

«El llenguatge figurat destruit per la figura,

una cosa és la pintura y un'altra la realitat.»

M'aymia— ¡oh bella ay mia!— Es una eterna font de poesia.

La seva boca és xica y en armonías rica, y és roja y posturera: és ni menos ni més que una cirera.

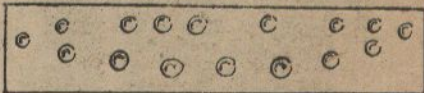
Els seus ulls rutilants llueixen igualment que dos brillants.

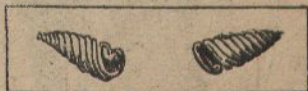
L'arch de las sevas celles són dos archs tan perfectes que Amor podria ab ellas fer aitals desperfectes que als cors faria veure las estrelles.

Las sevas dents hermosas són duas restelleras delitosas d'irreprochables perlas que qui pogués haverlas tindria en cada una una inmensa fortuna.

Y las sevas orellas nacarinas són corculas divinas que, molt més que petxinas, de tan y tan refinadas semblan caragolinas del Paradís joguinas.

Ma pintura és exacta y ajustada, no és gens exagerada; y, aixis y tot, la magistral pintura al seu costat posada sembla una sombra impura de tanta joia, gracia y hermosura.

Y, si no, giréu plana y ja veureu, senyors, quina fulana!

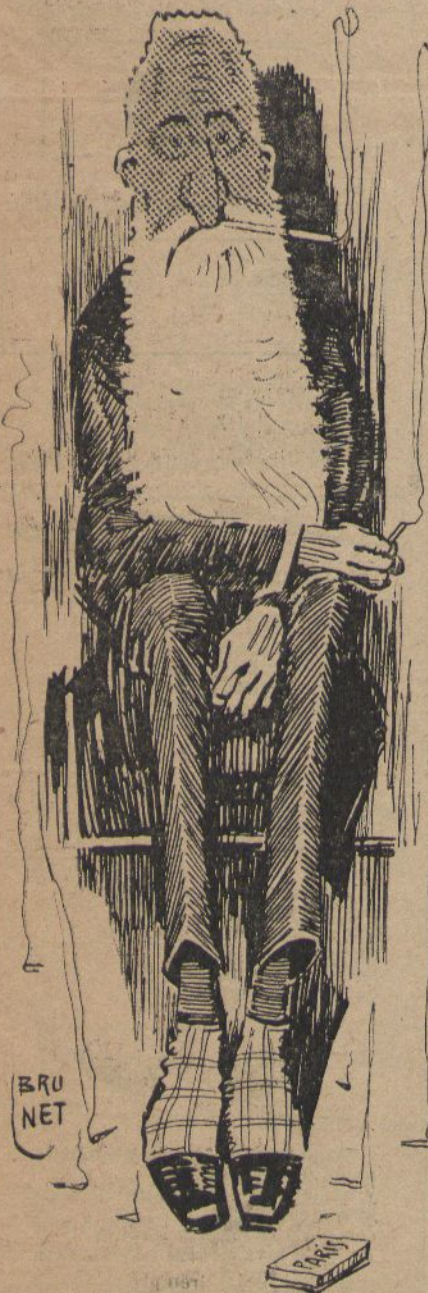
LA FULANA.

¡Cellas, llavis, perlas, dents...
poesia! ¡passatemps
y entreteniment barato!
Ja ho va dir Fra Feliu Piu
de Sant Guillem:

¡Dones, flors,
música, aucells...
quents nous,
romansos vells!

GARIBALDI.

UN REY TRANQUIL

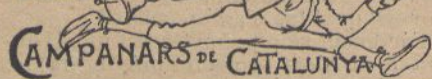

BRUNET

Cleopoldo de Bélgica.

(Dib. de BRUNET.)

DELS

CAMPANARS DE CATALUNYA

Vilassar de Dalt, 20 de Abril d'1908.

Teatre Naturalista. — Ahir, diada de Pasqua, se celebrà a l'era de can Ponsirenas la funció anunciada, *La Mare Eterna*, essent un èxit extraordinari, tant pels aficionats, que estigueren a l'altura de veritables actors, com pels organitzadors de dita festa naturalista, quedant l'escullit públic molt satisfet y ab ganas d'assistir a altres funcions d'aquest genre quan el temps estiga ben assentat.

A l'última escena del darrer acte, caigué un xafech regular; y la gent, ben nombrosa, tingué d'aixoplugar-se pels corals, cel·les y entrada de la casa de pagés, que fou invadida per la concurrència.

El públic, barrejat ab els cómichs dintre la casa, feya grans elogis de la funció, y deplojava que el temps ens hagués aigualit la festa, però no l'entusiasme, que segueix ferm pera continuar nostra tasca.

ENTRE TOCH Y TOCH

CONTE DE VIATJANT

El revisor del tren entra en un vagó.

—Els bitllets, senyors, si són servits.

—Tingui.

—Gracias.

—Tingui.

—Gracias... ¡Epl! ¿Y vosté? El d'allà

abaix?

Y es dirigeix a un barbamech, plàcidament repapat en un recó.

—¿El vostre bitllet?... ¡Mestre!... ¿Qué sou sord?

—¡Vaja, home! Ja 'n tinch prous de mortificacions sense aquesta. Si sapiguessiu...

—No 'm vinguéu ab historias. El bitllet vull.

—Y ¿perqué? ¿Total pera foradarlo com els altres? ¿Tant divertit és aixó? ¡Vaja, home! A la vostra edat! ¡Al cap-d'avall ja no sou pas de la primera volada! Perqué...

—¿Quants anys teniu? Bé 'n devéu tenir entre quaranta y...

—Bé, veuréu: prous romansos! ¡Vos torno a dir que 'm donguéu 'l bitllet! ¡Y brillo!

—¿Més brillo encara? Si no 'm doneu temps de parlar!

—¿Que és que no 'n teniu de bitllet?

—Vaja, donchs, ¡no! ¡No 'n sé dir jo de mentidas!

—Y ¿que no ho sabíau que al tren, sense bitllet, no s'hi pot pujar?

—¿Cóm, que no 's pot? Jo bé he pogut! ¡Bé soch aquí!

—Peró heu trencat el reglament.

—¡Alto! ¡Jo no he trencat res!

—Vaja, no siguéu romancero.

—¡No! Aixó sí que no! May de la vida n'he sigut.

—Donchs, baixéu.

—Ab el tren en marxa? ¿Que volem que 'm mati?

—A la primera estació.

—¡Oh! Es que jo volia anar a la darrera.

—Donchs baixaréu y aniréu a la presó.

Aixís apendréu a no burlarvos de la Companyia.

—¡Alto! Jo demano a tots aquests senyors que diguin si m'he burlat d'ells pera res. Sempre he dormit.

—Vull dir de la Companyia del ferrocarril.

—Tampoch, may de la vida! Es massa forta y té massa influencia pera que jo m'en burlés. Os penséu, perquè vaig una mica tronadet, que no tinch modors, jo?

Aquí ahont me veyeu jo estava en l'opulència!

—Donchs hauríau fet santament de continuarhi.

—Y que 'n teniu de rahó! Però... és alló! Si un pogués fer sempre lo que vol! Teniu, ara mateix, per exemple: vós me voleu fer baixar y jo no baixo. Y jo voldria continuar y no 'm deixéu. ¡Quinas cosas té la societat!

El revisor comensa a desconcertarse, però el verbós passatger continúa:

—Donchs, sí senyor. Jo vivia en l'opulència. ¿Que enteneu en panyos? Si hi enteneu, teniu: toquéu aquest panyo del pantalón y ja veureu com...

—¡Vaja, prou! ¡La guardia civil s'encarregarà de vos!

—¡Oh! No sab pas la benemèrita guardia civil el servey que 'm farà!

¡Que 'n fa de temps que justament busco qui se encarregui de mi!

—Riéusen tant com volguéu, però aixó us costarà car.

—¡Ep! Si m'ha de costar alguna cosa, allavoras no vull que se n'encarregui ningú. Jo no tinch res pera pagar.

—Ho pagaréu ab presó.

—¿Aixó farà? Aixó seria una barbaritat indigna dels temps que corren. Ja veuréu: la Companyia com vos diheu, que ab tota seguretat és molt més rica que jo, me ficarà a la presó perquè jo no tinch ab qué pagar el meu trist bitllet, mentres que las tres quartas parts del vagó van buydas? Vos convindrà en que...

—Quan no 's tenen diners se viatja a peu.

—Bé, però vos ja sabeu que aixó resulta molt més car y menos acomodo.

Es necessari que visqui tothom.

—¡Prou, he dit! Ja 'l saldaréu aquest compte.

—Si jo no desitjo altra cosa que saldarlo!

El tren s'acosta a una estació.

—Apa. Ja hi som.

—Els que han de baixar aquí, sí; però jo no.

El tren encara camina. El revisor obre la portella y baixa a l'estreb. El passatger l'arrapa per la levita.

—Voleu fer el favor de deixarme anar?—cria l'empleat.

—¡Cá! Que no veyeu aixó que diu: «Prohibido subir ni bajar del coche sin que esté completamente parado»?

Allavoras, siguéu just: si 'ls mateixos revisors donan aquest mal exemple, ¿cóm volem exigir que 'ls tristos passatgers respectin els reglaments? ¡Teniu! ¿Veyeu? Encara pot ser vos he salvat la vida.

Tothom riu.

El revisor també. No obstant fa una senyal a un guardia civil de l'andén pera que s'acosti.

—¡Baje usted!—diu el civil.

—¿Servidor? Per qué?

—Porque no trae usted billete.

—No, senyor; però ja ne trayeré... si aquests senyors y aquestas senyoras volen fer una subscripció pera pagármel.

Y, efectivament, aixís fou. El pobre diable tenia més gracia que diners; els altres que tenian més diners que gracia el varen treure de l'apuro agraïts a las sevas gracias... Ell els hi donà las gracias per la seva gracia... y continuà fentoshi gracia fins a la fi del seu graciós viatge.

A. DEL F.

per RICARD DE SUREDA.

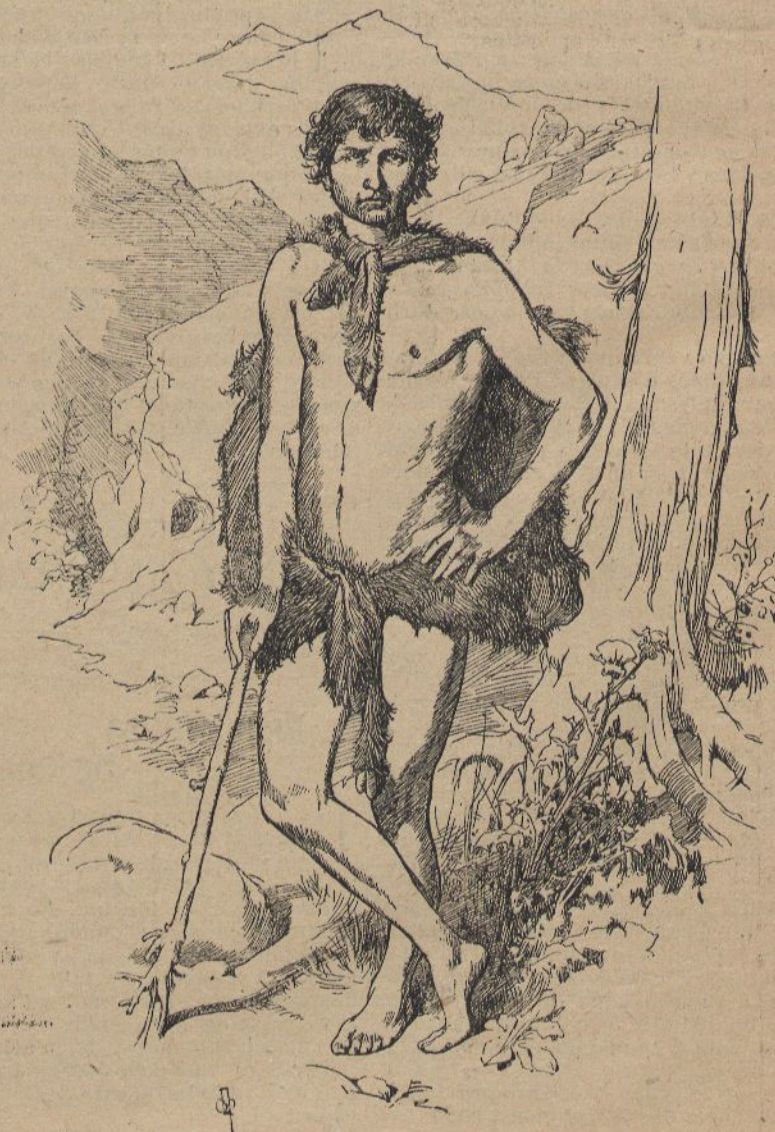
TOCHS DE GLORIA

TEATRES

ROMEA.—En Joan dels miracles, drama en tres actes, original de l'ignasi Iglesias.

Una altra troballa, com ho foren *Els Vells* y *Las Garsas*, troballa per l'originalitat del pensament, que és d'aquells que cauhen bé desde bon principi, interessant y captivant a l'espectador. No té l'última producció de l'Iglesias la transcendència social dels dramas abans citats: no és una obra tan colectiva, com ells; y, si en aquest respecte resta per dessota, en quant a art escénich, estudi de la realitat y amenitat las sobrepuja.

PROTOHISTORIA

El primer elegant.

(Dib. d'APLES MESTRES.)

Un curandero de poble té un fill que ha seguit la carrera de metge. Arriba doctorat a casa seva, y naix el conflicte. Perquè son pare voldria que s'establís a ciutat, y ell té ganas de quedar-se allí, ab el noble objecte d'esmenar las erradas de son pare. Aquest s'oposa a retirarse, com el fill li aconsella considerant que la ciencia y l'embaucament no poden actuar junts en una mateixa casa; més per fi cedeix, considerant-se disminuït davant del seu fill.

Però succeeix que 'ls malalts, que tenien fe cega ab el curandero, des l'enyen la ciencia del metge, y aquest se consum en la soltat. La seva clínica resta deserta. En tot això els que abans acceptaven els serveis de en Joan dels Miracles, reneguen de que s'haja retirat, y va en augment el despreci que senten pel doctor.

Per fi ve un curandero nou al poble, y llavors en Joan, al veure que li roban la clientela, ja no pot contenir-se més, y torna a l'exercici de sas funcions, trayent al seu fill de casa, netejant el despaig de librots, y reinstalant-hi una escarapata ab una imatge miraculosa, l'amulet que aviva la fe dels pacients, la fe curadora.

Aquí tenen condensat en breus paraules l'argument del drama, en el qual hi intervien diversos personatges epissodics, admirablement trassats y colocats cada hu en son lloch degut, sense faltarihi ni sobrarhi res: els dels dos germans del curandero, el conco y l'herbolari cobdiciós; el de la madrastra del doctor, el de la seva germana, el del pobre fuster cego, que creu que sols en Joan pot tornar-li la vista y la claretat que li mancan... Quina hermosura de gent, tota viva, ben articulada, y concordada sense esforços visible ab l'acció de l'obra! Es una maravella. Notables resultan també, per sa espontaneïtat, els tochs del quaro y las finesas del diàlech. Decididament l'escena catalana té en l'Iglesias un mestre complet, no sols per l'originalitat de la concepció y per l'honrada serietat en el desenvolupament escènic, sinó també per la dicció natural, apropiada y rellevant que posa en boca dels personatges.

L'obra, esmeradament interpretada, tingué un èxit franch, esplèndid, corresponent al seu mèrit, un mèrit espec'ial que aprecien igualment els intel·ligents y el gros públich.

L'Alegria del Sol, idili en un acte de Ignasi Iglesias. — Fou estrenat dimecres a benefici de la senyoreta Xirgu, qui en companyia dels Srs. Viñas, Daroqui, Sirvent y Tort, feu ressaltar las notables condicions d'una obra que té tot l'encís de la joventut, enjovant ab esclats de vida la tristesa d'uns pobres jayos. Un contrast feridor és l'ànima de l'última producció de l'Ignasi Iglesias. Fou molt aplaudida.

PRINCIPAL. — Al detective Holmes li va passar lo mateix que al detective Arrow: també va trobar entrebanchs en el seu camí. No sé per quina rivalitat o tiquis-miquis no li sigui possible entrar en funcions el dia senyalat. Per últim ho conseguí i dimecres de la senmana passada, treballant ab una pasmosa pericia y a ple gust del públich del *Teatre Principal*, que l'segui ab avides en sas perillosas aventuras, y l'recompensá generosament ab els seus aplausos.

D'ells ne participá l'arreglador de l'obra Sr. Vilaregut, qui ha demostrat una vegada més la seva pericia escènica.

L'interpretació sortí bastant esmerada.

NOVETATS. — Ha reaparegut la Tina di Lorenzo, ab la seva notable companyia. La gran actriu italiana conserva l'doble esclat de la seva hermosura y del seu talent, comptant fins ara las representacions per grans èxits.

Ja tenen ahont anar a passar deliciosament la vetllada 'ls amants de l'art escènic refinat y de las interpretacions intaxables.

Per a l'públich de gust, l'actual és una veritable temporada de Pasqua de Resurrecció.

N. N. N.

MÚSICA

LICEU. — Ja fa vuit dias que l'home de moda és Titta Ruffo. Densá que l'empresa va fer enganxar aquest nom per las cantonades, el del célebre bariton se ha enganxat al cap de la gent, y, tothom, tinga o no pel, diu Titta Ruffo. Jo ho he sentit a dir a una mare fent festes a una criatura de bolquers. A la Ronda de Sant Antoni, un home ho deya a un cadell de la soferta classe de gossos de carer. Ab això, quedem entesos, que a més de tenir un xorro de veu com el d'una manguera de regar, clara y forta; de saber cantar y de ser un artista; gran part de la popularitat la deu al seu nom. O, sinó, partim la diferencia: la celebritat la deu a l'art y a la veu; la popularitat, al nom 'Titta Ruffo!... Fins sembla una interjecció, aixís com « ¡Tira peixet! »

TROMPA INTRÉPIDA.

LLIBRES

CONFERENCIAS DONADAS A L'ASSOCIACIÓ WAGNERIANA (1902 - 1906). — La colecció

d'aquestas conferencias, que ascendeixen a 25, ve a completar l'esplet de traballs de la benemèrita institució per la divulgació del bon gust musical.

En ditas conferencias desenrotllan temas interessantíssims els Srs. Pedrell, Ribera, Pena, Doménech Español, Roviralta, Gual, Par, Montoliu, Maragall, Viura, Clariana, Jordan de Uries y Par.Tanca 'l volum, imprés ab elegancia, una Taula de las sessions celebradas per l'Associació Wagneriana d'ensá de sa fundació.

PROSA FLORIDA, de Jacinto Verdaguer. — Un nou tomet, per cert molt ben triat, que ve a augmentar la Biblioteca Popular de L'Avenç.

En els traballs que conté's demostra que Mossén Cinto era tan excelent prosista com inspirat poeta.

INVOLUCIÓ, per Salvador Albert. — Conté aquest llibre una colecció de traballs en que l'autor posa de relleu l'independencia del seu esperit, una vera originalitat en la tria y desenrotlló de las ideas y una primorosa forma literaria. Tots els traballs son curts de dimnsions, però molt substanciosos.

LOS FALDONES DE MEXIÁ, novela de Rafael Leyda. — En aquesta obra, escrita ab notable garbo, se presenta un dels aspectes més interessants de la vida madrilenya. Ha sigut editada per la reputada casa d'en M. Pérez Villavicencio.

AIGUES ENCANTADES, dramá en tres actes d'en Joan Puig y Ferrater. — L'èxit merescut que va obtenir aquesta obra en l'escenari de Romea, s'afiansa ab la lectura de la mateixa. Com a fruit d'un escriptor de talent se saborejan, llegint-la, certes exquisitats que en la representació passen, las més de las vegadas, inadvertidas.

RATA SABIA.

CRÓNICA RIMADA

¿Coneixen a la Rufina, vostés? ¿No? ¡Sí que és estrany! De segur que l'haurán vista de nit a la Plassa Real.

De sét a vuit, plagi o nevi, passeja per sota 'ls archs, perquè diu que fa senyor. Quan ella ho diu, és que 'n fa.

La Rufina és una dona que deu tenir quaranta anys: alta, grossa; fa patxoca de lluny; d'aprop és un drach.

Té la boca gran; els ulls són de peix, però passat; és molt xata, porta lentes... ¿Que és curta de vista? ¡Cá! Els lentes no més els porta per fer veure que té nas.

No se sab d'hont treu els quartos: ella no té propietats y gasta com si 'n tingués.

¿Com s'arregla? Ningú ho sab.

Encara que 's compra roba, y bona roba, tot l'any, per Febré estrena 'ls vestits Febré per ella és la mar.

Abans duya hàbit, però ara va tota negra y ab guants. Porta dol de la vergonya que va perdre fa uns quants anys. Vostés diran: ¿Y a mi qué? ¡No l'haig de mantenir pas! ¡Potser sí! ¡Perxó 'ls aviso! ¡Descúidinse! ¡Ja veuran!

Ja 'ls he dit que aquesta dona és més lletja que un pecat, donchs jo 'n sé molts que gemegan, y tot perquè van passar per la plassa, la van veure y en van quedá enamorats.

No 'ls diré més: no li volen llogar pisos ni pagant, y l'han treta de dos casas, perquè, fills meus, allá hont va, els divorcis a dotzenas, tothom se vol descasar, y a la escaleta no hi queda ni un sol matrimoni en pau.

Créguinme a mi: no passegin de nit per la Plassa real, que la Rufina es molt fina y té més barra que nas.

EDUARD AULÉS.

FANTASIAS, per Apeles Mestres.

IDILI DE PAPER

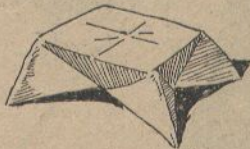
Un pobre aucell de paper de diari estava enamorat...

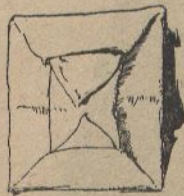
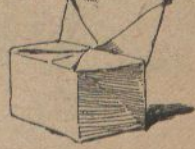
d'una aucelleta de paper d'escriure

à la qual pretenia un acaudalat aucell ab butzacas,

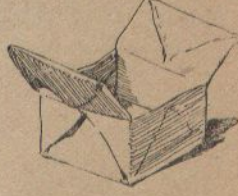
el qual era tan rich, que tenia bona taula, cadira, sofà...

un gran mirall

y fins carretel·la.

En fi, era home de calaix.

Podent més l'amor que l'interès, l'aucelleta de paper d'escriure va fugir ab el pobre aucell de paper de diari

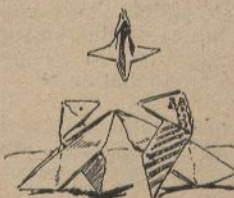
y van atravesar la mar embarcats en una llanxa.

Al saberho el ricatxo va llansarse en sa persecució, embarcat en un barco ab soterrani.

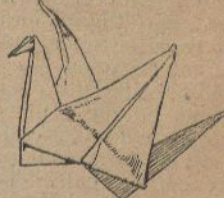
Però la Providencia va ferli sortir un tiburó, que va menjársel ab barco y tot.

Arribats a terra, els dos amants van casarse y visqueren felissos fins a l'hora de la mort...

en que com tat lo nat van ser menjar del cuoch.

Aquesta historia va contárnemla una oreneta que arribá volant del país del paper.

El colmo de la feconditat:

Concebir grans ideas y engendrar inquietuts.

S'hadonat el cas de que un ministre que a la vegada que conceller de la corona ho és de la Companyia del Nort, s'oposés a l'inclusió d'algunes líneas en el plan general de ferro-carrils secundaris, perquè farien la competencia a la del Nort.

Velshi aquí un cas práctic ben extrany.

Lo que aquests polítichs gurmants menjan a dos carrillos, al país se li indigesta.

EQUITACIÓ

Ell.—Mira'en Lluís que monta bé.
 Ell.—¿Que vols dir que no monto bé, jo?

(Dib. de SMITH.)

L'altre dia, el joven y ya audaz poeta D. Joseph Carner, deya en una conferencia, parlant de «La intenció clàssica de la literatura catalana» a l'Ateneu Barceloní:

«Se 'ns dirà pedants (pels que consideren en la poesia la pura sentimentalitat), frets (pels que no comprenen que la poesia és quelcom més que un cant d'au-cell) ó estrafalaris (pels que miran ab prevencions tota innovació). Potser en aqueixos dictoris hi hagi una petita veritat, però tinguis en compte que estem laborant pera una época á venir encara.»

Conformes en que la poesia és quelcom més que pura sentimentalitat; conformes en que la poesia és queleuó més que un cant d'au-cell (segons quin au-cell); conformes en que no s'han de tenir prevencions contra 'ls innovadors.

Peró conformes també en lo de pedants, frets y estrafalaris.

Voltaire va dir á una dona que havia escrit una tragedia mansa y dolenta:

—Il faut avoir des culles (y perdonéu!) pour écrire une bonne tragédie!

Nosaltres dihem:

—De res serveixen encaraments y poses pera ésser un mestre rossinyol! Però és necessaria una ánima que vibri pera ésser un bon poeta. Fins és necessari pera ésser un home.

Creure catòlich no puch al que s'enfurisma y clama contra la cultura: el rux sols pot ser devot de Brama.

El comte de Romanones ha rehabilitat á favor seu el títol de Comte de la Dehesa de Velayos.

Ab aquest nom, arreglantse la mala pata y retirantse de la política, no 'l co-nexeria ningú.

De primer, dos pastorals.

Y seguidament dos meetings.

Ab aixó de la campanya contra la cultura 's practica 'l qüento de l'artiller.

—L'enemich está molt distant, y una canonada no hi arriba pas.

—Si no n'hi arriba una, títanhi dugas.

—No té res d'extrany—deya un catalá—que la breva de las 17,500 pessetas del comissariat de policia l'haja copada un senyor Díaz. Si no ell, ho hauria fet un López, un González, un Diéguez, ó qualsevol altre nom acabat en z.

Y és veritat.

Aixís com en matemáticas la x és la representació de l'incògnita, aquí á Espanya la z és la representació dels bons empleos.

L'altre dia, Xenius —no Xenius el gós-set peter de can Garibaldi, sinó 'l glosador— feya una «Glosa dedicada, per motius respectivament diversos, á n'en Joan Maragall, á n'en Joseph Pijoan y á n'aquests joves republicans que ara fan Congressos.»

Y ¿qué 'n diríam nosaltres d'aquests altres joves que ara y sempre fan... el noucentista?

Diríam que si segueixen parlant sempre, encara que sigui sibilinament (jay, Senyor, tornéuloshi!), desde las sevas alturas de nebulosa fatua, se sentirán molt sovint pebrots com aquell de: «Vosté, senyor Xenius, sempre portará monocle perquè en terra d'ulleres el monocle es lo arbitrari y lo «snob». Si tothom portés monocle, vosté lluiria quevedos ab montura de conxa.»

Créguins, amich Sibili: torni á París aviat, subvencionat per la Diputació ó

pel qui siga, que, desde allí, tot lo seu vesteix més y és més tolerable.

Vagi, vagi á París, y llegeixi forsa *La Revue*, y després envii forsas glosas esbravadas.

Els joves republicans que ara fem Congressos, com vosté en un temps feya 'l reporter y el diplomàtic, no 'l trobarém pas á faltar.

Ab una mica més tenim un gran desori ab motiu de las arenas de la platja. Els constructors, vistas las dificultats que se 'ls hi posava pera usarlas, ja havian decidit declarar-se en vaga general. Las autoritats varen conjurar el conflicte fent amollar als que s'han fet amos de la sorra y dels camins que conduheixen á la platja.

Vels hi aquí 'ls resultats que produheix la concessió de privilegis.

Ja veurán com ab el temps tindrem concessionaris de la llum del sol y de l'aire atmosfèric, que serán computats als que 'n consumeixin per medi de comptador com els de gas y els d'aigua.

Aixís és com aquí á Espanya 's realisa 'l progrés modern.

Un argument contra la coeducació, alegat per un enemich del Pressupost de cultura:

«Eloqüencia que multiplica una collecció de detalls, de casualitats si 's vol, de coincidencias, com la de qué als Estats coeducatius (Estats Units, Noruega, Portugal) la proporció de naixements de fills naturals es una proporció incomparable, pujadíssima.»

Aquests apassionaments, en lloch de impressionar, fan riure. Perqué donan á entendre que 'ls infants, pel mer fet de assistir á las escuelas bissexuales, ja són núbils desde la seva edat més tendra.

Ab una mica més dirán que las escuelas coeducativas són fábricas de fills naturals en plena activitat, dedicadas á la reproducció de l'especie, á cárrech exclusiu dels que encara no están habilitats pera produhir: és á dir, per obra de miracle.

Pera pendre part en un concurs de balls regionals, han anat á Sevilla, degudament convidats, uns sardanistas de Catalunya.

Encara que 'l nostre ball típic sigui tant diferent dels que 's dansan en aque-

lla terra meridional, no he dubtat un sol moment de l'éxit que allí ha de tenir.

Sevillá hi haurá que 'l saludi proferint l'exclamació: «¡Olé, y viva tu mare!»

Ab lo qual se veurá que catalans y andalusos nomenem la mare ab las mateixas lletres.

A LA JOVENTUT CATALANA

Ardits joves de la terra que heu brillat en el Congrès; joves qu' sense assistirhi, en esprit hi erau presents: vull dirvos quatre paraulas, quatre paraulas no més, sense orgull. No ve á parlarvos cap Zarathustra modern.

Ciudadá d'onzava classe, sense pretericions de res, vull parlarvos: perdoneume si per cas no ho faig prou bé. Ja ha passat Pasqua florida, s'ha tancat nostre Congrès, la llevó és ben escampada y és precís que grilli bé. Ben conrada n'és la terra: ha plogut: la sahó hi és. Donchs vigilem á tot hora la llevor, per qué quan neix la descolgan taups y ratas, y la tallan els cadells.

Si la llevor troban bona, prompte 'ls solchs buits trobareu.

Si logra sortir de terra

ja la veuen els aucells,

y garsas y cogulladas

s'hi abocan de tots indrets.

Vosaltres heu fet la s'mbra;

més, si tots no vigilem,

ab tantas plagas com surten

s'hi perdrá la llevó y temps.

Pel primer taup ó ratota

que 's vegi eixir del torrent,

tinguem á punt las baliestas,

y bona agafada 'n fem.

Escopetejem á l'hora

á tota classe d'au-cell

que de las nostras suadas

s'aprofitti; y si logrem

mat'rne algun y penjarlo,

que serveixi d'escarment:

ja veureu que ben alts passen

y espantats tots els demés

Ardits joves de la terra:

aixís ho fa un bon pagés

quan diu: —Vull que 'la cull'la

no 's malogri poch ni gens.—

Després va xarcolant l'herba,

cava sempre que convé,

que 'l bon xapo és á la planta

lo que á l'home l'aliment.

Tracta á la planta ab carinyo,

y l'inspecciona quan creix:

si veu que és posa malalta,

s'apressa y busca remey.

LA CANALLA DEL DÍA

—Y donchs, Albert. ¿que no vas més á l'escola?

—¿Qui? ¿Jo? ¡Cá! Fins que siguin bissexuals.

(Dib. d'IDA.)

EL LENGUAJE DEL CIGARRILLO

Miras elevadas

Miras rastreras

Miras profundas
(Dib. d'APÈLES MESTRES)

Ardits joves de la terra:
vigilém sempre, perquè
després de Pasqua florida
vindrà la Pentecostés,
que és la Pasqua més herosa:
la que fa riure al graner.

L'AVI RIERA.

En Melquíades Alvarez, en una conferència donada en el local de l'Associació de la Premsa de Madrid, va declarar partidari entusiasta de l'autonomia municipal i enemic acèrrim de la regional.

Segons ell, l'establiment de l'autonomia regional implica la dissolució de la patria.

Se 'm figura que D. Melquíades confon les espècies llastimosament. L'única dissolució que produiria l'implantació de l'autonomia en sos diversos graus, fora la de les taifas centralistes que viuen explotant al país.

Y d'això plora la criatura.

Conseqüència de las quiebras de aquests últims días; pánich, desconfianças y noves caigudes.

Els grossos arrastran als petits.

Quan s'arriba en els negocis a un cert estat, succeix ab ells lo que ab un joch de bitlles.

Ningú pot dir las que cauran. Ningú pot assegurar las que restaran dretas.

Els molts problemas plantejats a Espanya han vingut a augmentar-se ab un de nou, tan nou com inesperat: el problema de las cerillas fosfóricas.

Desde que 'l Govern s'ha encarregat d'aquest monopoli res és tan difícil com trobar una capseta que estigui conforme. Fins a obtenir un misto que estigui conforme, un se cansa de rascarne molts, sense més resultats que cremarse no ells, sinó qui tracta d'encéndrels.

Els nostres governs són aixís: no donan llum may, ni ab els mistos.

L'emperador Guillem exigeix un nou augment en la seva llista civil. Y no 's figurin pas que cobri una bicoca: els seus súbdits li pagan anualment 20 milions de franchs.

Mes ell diu que tot s'ha encarit, sobre tot els comestibles, com si ab 20 milions de franchs no 'n tingués ni pera anar a la plassa.

Aixó vol dir que 's pot ser molt guapo y menjar més que un mal lleig.

Un que ha sigut víctima de las darres quiebras, se planyia de la trista situació en que ha quedat, y deya:

—No sé pas com ho haig de fer pera recuperar lo perdut.

—¡Aixó ray!—va dirli un seu amich.—Te'n vas al clos del globo cautiu, t'hi enlayras, y, un cop siguis dalt, tingas per segur que ocuparas una posició elevada.

PROTESTA DE LA MENTIDA

Jo, la Mentida, humiliada y roig de vergonya el front, protesto a la fas del món de ser monopolisada pel ferrouxisme. ¡Qué diable! Sent regna de móns enters, no vull omplir sas papers ni puch viure en son estable.

Pr cis fora que estés boja pera viure d'ells esclava, sempre de vergonya roja, quan de naixensa só blava.

¡Si jo fins crech que se 'm ifa aquesta gent atrevida engaltant cada mentida que a la mentida esgarrafa!

Fan la guerra als solidaris carregant-ho a mas espatllas, y reventar als contraris prenen d'un fart de guatllas; y encara que ab gust jo veuria, al solidari aixafat, per amich de la vritat y flagell de la falsia, com que miro tan llunyana aquesta dolça quimera, no vull ser més presonera d'una gent republicana que vol portar ella sola una República, ó dos, y la tracta a tall de gos donantli sempre la bola.

Lliure, donchs, ara 'm proclamo del fraternal monopoli; mes, per que s'aconsoi, deixo en mon lloch al seu amo, l'home que ab humana pell més mentidas ha cobert y en el qual no més hi há cert que és una bola tot ell.

PAU NYAP.

MONEDA DE L'HISTORIA

El gran Rubinstein tocà una nit, un de sos admirables concerts en el saló de córt d'un príncep alemany, qui al dia següent li envià un de sos cortesans, portador d'una condecoració de las més cobejadas.

—Ja se la pot entornar—digué 'l pianista ab dignitat.—Es impossible que 'l príncep me la concedeixi a conciencia; y dich aixó perquè anit, mentres jo tocava, ell estava jugant a cartas, y per consegüent mal pot saber si la mereixo.

Totas las observacions que li feu el cortesà foren inútils. Per lo vist, el gran pianista, no content ab un concert, volgué donar una lliçó, y no de piano, a qui la necessitava.

DOCTOR SALAT.

MITIN ROIG

Al poble al mitin congrega el fenomenal programa d'un redemptor de camama y Marat de pega grega.

La sala bull. Ara enrahona un company molt fort de closca més serrat que un pa de rosca y més dur que un ou de mona.

—¡Companys!—diu—s'acosta el día de la reivindicació del fi de l'explotació y mort de la burgesia; aquell dia tan ditxós que lo més alt hem d'abatre, de cada rich ferne dos y de cada frare, quatre.

Incendiarém els Registres de propietat y els convents, la sanch correrà a torrents y pelarem als ministres. Aquell dia moriran

richs, burgesos, reys, Sant Pare...

¡Si no ho havem fet encara es de llàstima que 'ns fan!

Nivellat el camp social, farem el té tu y té tu,

y tindrà tothom igual puig no tindrà res ningú.

Allavoras, braus campions, a l'explotat proletari li passarem un nap diari...

y una capsa de bombons.

En tant, per que s'aconsoi vostra impaciencia, us direm que avuy per avuy ja havem

filat hont tenen petroli.

Espereu, donchs, ab confiansa, deu la quota al redemptor,

tingueu fe en el seu valor y no fallará matansa.

Tot promte estarà dispost, y l'òbol que ara dongueu

serà diner que poseu, companys, a interès compost

¡Guerra a aquella gent innoble!

¡Guerra als burgesos egoístas!

¡¡¡morin als catalanistas!!!

¡¡¡Visca 'l Redemptor del poble!!!

¡Ell sols vostra ditxa vol, y la lograreu... aviat!

Y, ara, aneu... a pendre 'l sol, que per avuy ja heu dinat.

PAU NYAP.

COSAS

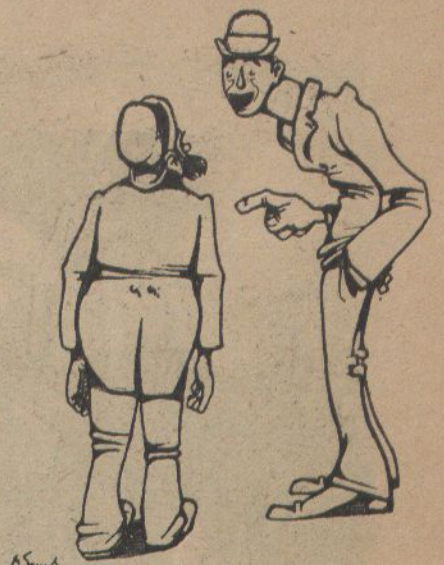
Es més digne l'anar brut del treball que net pels vicis.

Si 'ls richs gastessin més y 'ls pobres menos, no fora tan exagerat el desnivell social.

La dona qual cor no sent, és com un telèfono espatllat, que per més que un truqui el Centre no respon may.

Es tan difícil la veritat en el comers com trobar una sogra muda.

Desgraciad és aquell que tan sols veu el cel-obert de casa seva.

—Y donchs, Sr. Mariano, ¿que no anirà als Jochs?

—Encara no n'hi aniran prous de senyors Marianos y senyores Marianas?

(Dib. de FARRIOLS.)

«SIENDO ESTOS PARQUES Y JARDINES...»

—¡Aisa, amigo! ¿Aixís és com anem a classe?

—Ja veurás: no tot s'ho ha d'emportar l'Universitat: de tant en tant un hom també s'ha de vigilar la finca.

(Dib. de NANCH.)

—¿Bisexual? Bisexual? Bé, vaja: deu venir a ser una cosa com la dida, que porta faldillas y té bigotí.

(Dib. de CAPUZ.)

TRENCATS

Llegiu.—Obtindreu aliví instantani y radical curació de vostres mals usant els moderns braguers de l'especialista Torrent. No molestan ni fan bullo, quedant enmotllats com un guant. Homes, donas y nois deuen usarlos. Contenció absoluta, curació prompta y comoditat immensa, s'obtenen ab tan maravellosos braguers. No comprar sense veure abans aquesta casa. Unité, 13, botiga-Casa Torrent.

LA PUBLICIDAD

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona: 1 pesseta cada edició
Fora: 4'50 pessetas trimestre
16 pessetas any

Dintre de Barcelona LA CAMPANA
CATALANA y La Publicidad passa-
das a domicili, 1'40 ptas. al mes.

LIBROS NOVEDAD DE LA SEMANA
COMEDIA DE EL HERRADOR

ARETINO (El divino Pietro, llamado el Azote de principes y grande y famoso demostrador de vicios y virtudes)—El Marescalco, comedia en cinco actos, ahora puesta por primera vez de la lengua toscana en castellano, por Joaquín López Barbadillo, bajo el nombre de El Herrador y precedida de un prólogo del traductor.—El Herrador es uno de los más hermosos libros del gran satírico italiano y una verdadera joya en la literatura picaresca clásica. La versión castellana de Joaquín López Barbadillo es intachable: toda la gracia y la fresca malicia del Aretino, nada han perdido al pasar de la lengua toscana a nuestro idioma.—La edición es de gusto antiguo y está cuidadosamente corregida y exornada de grabados de época. Debe figurar en todas las bibliotecas de prestigio. Cubierta a dos tintas con retrato del Aretino. En 8.º 4 pts.

Grandes descuentos a los correspondientes de LA CAMPANA CATALANA
Dirigir los pedidos y solicitar Catálogos al representante Pedro Solaesa: Culebra, 28; BARCELONA

LAS FILLAS DE EVA

—Y á nosaltras, que no ens en farà may cap micer, de Reynas?

—A nosaltras val més que un micer ens fassi quatre posturas... y un vestit després.

(Dib. de SMITH.)

La miseria dissimulada, és semblant a unes calsas apedassades, que, encara que no s'hi vegi cap forat, s'hi noten els trossos que 'ls tapan.

En aquest mon tot és comedia, y el qui no 'n sapiga fer que plegui.

L'home gelós és com el secretari d'un prestidigitador, que, per ser tan aprop d'ell, sempre s'creu véureli la trampa; més, si li fan explicar, may endavina el secret del joch.

La solterona que ja ha perdut tota esperança de casarse, és com la figa de moro, que no 's pot agafar per en lloch que no punxi.

L'orgull sense un ral, pot compararse á una campana sense batall, que per més que la belluguin no fa soroll.

La dona als quaranta anys, és com las maduixas, que pera que agralin és precis arreglarlas molt.

SANTIAGO BOY.

CURIÓS DIÀLECH

Extret

d'un sostingut, no fa gaire, entre un burro de terrairo y una burra de la llet:

—Ola, Guít.

—Ola.

¿Ja ho sabs?

—¿Qué?

—¿Que 'ns perillan las vidas!

Hán triomfat els burricidas y anem de cara á can Taps.

—¿Es á dir que la cultura?

—Ha guanyat en tota linia.

—Y ara 'ns taurán de la sinia?

—Y ens enviarán á costura.

—Ja deu ser pesat aixó...

—¿Ay! Més que tirar d'un carro:

hi há un llibre que 'n diuen Narco que és horrorós!

—Donchs ¿y alló

del Tívoli?

—¿Cal Resulta una solenme burrada.

—Y la cosa está...

—Fallada:

ha triomfat la gent culta.

—¿Ay carat! Vaya unas modas!

—Res: la cultura ó la fossa.

—¿Aquesta encara és més grossa que aquella del rey Herodes!

—No hi há més: volen que prompte no quedi un ruch per remey.

—¿Pro nosaltres fem servey, y aixó s'ha de tení en compte.

—¿Sí, ja t'ho dirán de missas!

Ells ho arreglarán aviat.

¿No s'ibs més que un advocat?

Donchs ¡aul... ¡per fer llangonissas!

—¿Vols dir?

—Vull dir y está dit.

—Jo ho trobo una mica massa...

—¿Tiran á destruir la rassal?

—Pro... ¿y els nostres de Madrid?

¿Y el Govern? ¿Consentirà tan horrorosa matansa de germans?

—Es l'esperansa que 'ns resta.
—Donchs bastará per salvans.
—¿No ho juraría!
—Donchs creu que segurs estem, puig si nosaltres faltem...
—¿Qué?
—¿Bona nit, Monarquía!
Ab aixó no t'encapseri la cultura.
—¿Vols dir?

—No.

Y aquí la conversació se va acabá ab un crit d'«¡Arri!»

PAU NYAP.

VI DEL PURGATORI

(CONTE DE L'ANTIGOR)

Un vehí d'un cert poble, viudo de poch, aná á trobar al rector un dia que aquest estava dinant tranquilament, y, deixantli deu pessetas sobre la taula, li digué:

—Pare Nestori: aquí tenguí aixó pera que li digués de missas á l'ànima de la difunta. Vos que sou un sant y tenguí tant de bó ab allá dalt, feu que la treguin del purgatori y la deixin entrar á la Gloria.

El rector, somriguent sa'isfet, l'ensà una mirada carinyosa á las deu pessetas.

—El teu de'itj setá complet, digué. — Y ja que has sigut t'n generós en la teva ofrena, vull que t'astis un vinet que t'inch guardat y que t'aurá del cos la pena que t'affligeix desde la mort de la teva desventurada esposa.

Y, acompanyant l'acció á sas paraulas, li ompl'ná una copa, que en Bernat begué ab oviradora satisfacció.

—Redeu, que és bo! — exclamá. — Y ¿d'ahont li portan aqueix vi?

—¿Oh, oh! — contestá 'l rector ab una rialleta de joya. — Aixó es vi... del purgatori.

En Bernat se posá á riure d'aquella sortida; y, agafant els diners que havia deixat sobre la taula, se despedí del rector.

—¿Cóm! — exclamá aqueix. — ¿Que ja no vols que digui cap missa pera la teva dona?

—No, no, no — respongué en Bernat. — Si al purgatori donan un vi tant bo, que s'hi quedi.

ANTONI CANTALLOPS.

EPIGRAMAS

Ab molta pressa en Fernando s'está escribint una carta;

y encara li falta molt

pera tenirla acabada,

quan diu á la seva esposa

tot escribint y ab molta ansia:

—Tanca 'l sobre, y d'aquest modo...

tindrem feyna adelantada.

—

À l'estació de Fransa

arribá en Tófol suhant

de tant córrer pel camí,

y preguntá á un empleat:

—¿Que ha sortit el tren de Blanes?

—No, senyor: no sortirá

finis d'aquí set quarts al menos.

Y en Tófol, molt descansat,

exclamá:—¡Gracias á Deu

que avuy, al menys, no he fet tart!

LLUIS G. SALVADOR.

SAL DE CARDONA

El tipo del misántrop:

El senyor Llatzerías, que feya temps estava observant al seu caixer, de quina probitat sospitava, va poder comprobar ahir, que 'l tal dependent és un home honrat á carta cabal.

Y el senyor Llatzerías, per la forsa de la costum de plányers y de veure desgracia en tot, sospitá, exclamant:

—¡Ves!... ¡Y jo que 'l tenia per un pillol!...

—En fill!... ¡Un desengany més! ¡Qué hi farem!...

Conferencia y comentari:

Un senyor doctor parla contra l'alcoholisme.

Pera demostrar sas afirmacions, dona una inyecció d'alcohol á un gos que té lligat asobre la taula.

El gos mou el cap, tremola y cau com mort.

—¡Ja veyeu el resultat! — exclamá l'orador, triomfant. — ¡L'experiment és concluent!

—Tot aixó... — murmura un dels oyents aficionat á la beguda... — proba que... l'alcohol no s'ha fet pels gossos.

—

Entre bohemis:

—Escolta, tu: ¿és pera f'nos saber que portas mitjons, que t'arremangas els pantalons?

—No: és perquè 'l que 'ls va comprar era més alt que jo, y em vénen llarchs.

—

Lo que en Moret és, á fa

pot veure ben clar tothom;

treguin del nom una e

y queda son propi nom.

Tobella y Costa: Asalto, 45 - BARCELONA